

Landstinget heller ikke billige, skal føies, blot fordi den er bleven fremført i Folkethinget. Det er nu virkelig en trykkende og de borgerlige Forhold forstyrrende Ullighed, der med Hensyn til en Mængde communale Præstationer har vedligeholdt sig, og som allerede efter Regjerings-Udkastet skulde ophøre. Hvis Loven ikke kom istand, maatte man vel tilskrive dem det, som ikke vilde modtage den, som den er kommen fra Regjeringen. Denne gik ud paa at ophæve alle disse Ulligheder, og af de ældre ved Tidernes Lob meget formindskede Forrettigheder ikke at vedligeholde uden netop det, der ikke er nogen Anden til Præjudice. Til ogsaa at borttage dette, indseer den ikke mindste Grund, thi de nærværende Bestdere have alle fuldstændigt, ja meer end fuldstændigt betalt disse Rettigheder ved at tilforhandle sig de Gienomme, hvortil de i Medhold af Loven troede, at de knyttede sig de omhandlede Rettigheder. At Agitationen ikke vil tabe sig ved at Loven gaar igjennem i den Skikkelse, hvori den er bleven vedtaget i Folkethinget; men at den netop derved vil faae nyt Stof, det er Noget, jeg ved de foregaaende Behandlinger har udvirket, og som jeg ogsaa troer, at den ærede Landstingsmand, jeg flere Gange har nævnet, er enig med mig i. Jeg skal blot endnu, siden jeg har reist mig, gjøre et Par Bemærkninger om den sidens Interesse, det kan have for det uprivilegerede Hartforns Bestdere, at Erstatningen for Skatteletelsen bliver saa usuldfkommen, som det af Folkethinget er vedtaget. Den Skatteletelse, som det uprivilegerede Hartforns Eiere have for nærværende Tid, er omtrent $\frac{2}{7}$ af Landskatten, og det er omtrent $\frac{1}{7}$ af hele Hartfornet, der har dette Privilegium. Det er endogsaa noget mindre, naar man seer hen blot til de Arter af privilegeret Hartforn, med Hensyn, til hvilke dette Spørgsmaal opstaaer. Det vil altsaa blive omtrent en Fireogtyvendedeel af Landskattens Beløb, der vil vindes ved Skatteletelsens Ophævelse. Men baade Regjeringens Lovudkast og Folkethingets Lovudkast gaar dog ud paa, at der gives Erstatning, og der er kun Spørgsmaal om Erstatningens Størrelse, og man kan i det Høieste vurde den Forskjel, der er mellem Regjeringens Forslag og det af Folkethinget

gjorte Forslag, til $\frac{1}{3}$, og det er endogsaa kun det Hartforn, der er blevet behandlet meest ugunstigt, hvorpaa Forskjellen er stor. Forskjellen, som Erstatningen efter Regjerings-Udkastet eller efter Folkethingets vil blive, var altsaa en Trediedeel af en Fireogtyvendedeel, der bliver en Tooghalvsfjerdsendstyvendedeel; og denne Tooghalvsfjerdsendstyvendedeel skulde ikke udredes af det øvrige Hartforn. Skatterne paa det øvrige Hartforn blive accurat de samme som ellers. Det er hele Statskassen, som i det ene Tilfælde har en stor Fordeel af hiint Beløb. Det er iøvrigt langt fra, at de uprivilegerede Hartfornsbestdere faae nogen ny Byrde, det bliver tværtimod de privilegerede, hvem Loven vil give en Række af nye Byrder. Jeg skal ikke opholde det ærede Thing længere, men blot gjentage, at jeg i Genhold til Alt, hvad der fra min Side er blevet udvirket, maa vedblive ikke at stemme for Loven.

M. P. Bruun: Det er kun en kort Bemærkning, jeg skal tillade mig at gjøre, foranlediget ved hvad den ærede anden Landstingsmand for 1ste Valgkreds (Treschow) har yttret. Det forekommer mig, at, naar han sammenlignede den Erstatning, der ved de første Forhandlinger i denne Sag var Tale om, nemlig circa 4 Millioner, med den Erstatning, der nu vil blive Spørgsmaal om, at det da ikke maa oversees, at der samtidigt tillige var Tale om at udjevne Forskjellen ved at afskrive paa Gammelstatten den Forskjel, der bestod i Landskatten, og forøvrigt at lade Gammelstatten uforandret. Da Sagen var under Forhandling, kunde der vistnok dengang have været ligesaa god Udsigt til det ene som til det andet, men jeg feiler neppe, om det ikke netop var efter det privilegerede Hartforns Eieres Dnsse og efter deres Foranstaltning, at man forlod den ene Vej, som da maaskee havde været den naturligeste, og gik over til Spørgsmaalet om Erstatning i Obligationer. At jeg ikke er fuldkommen enig med Lovforslaget, saaledes som det foreligger, fremgaar af hvad jeg i sin Tid har yttret i Landbocommissionen, som jeg har havt den Ære at deeltage i; men jeg finder de Grunde, som af flere ærede Talere i Thinget ere blevne fremførte, aldeles tilstrækkelige for ogsaa at stemme for Loven; kun kan